Overdruk uit „HET VADERLAND" van 2 februari 1957

KLEIN SERMOEN

Geestelijke gidsen

DE REDACTIE vroeg mij met het oog op de feestelijke dag van 5 maart, wanneer ik 90 jaar hoop te worden, in het nummer van zaterdag 2 maart een Klein Sermoen te willen plaatsen en ik wil aan die wens gaarne voldoen.

De keuze van een onderwerp was echter moeilijk. Het persoonlijke element mag in zulk een bijdrage niet op de voorgrond staan. Het Evangelie van het Godsrijk moet door alles heenklinken. Ik heb daarom tot leidraad genomen de titel van het opschrift „Geestelijke Gidsen".

We hebben nu eenmaal gidsen nodig.

Daar ik een dochter heb wonen in Genève, is het begrijpelijk, dat ik dikwijls in de gelegenheid ben geweest om Alpentochten te maken. Op zulke tochten heeft men een gids nodig, die ons veilig leidt langs de afgronden en voert naar de toppen der bergen, vanwaar men het uitzicht heeft op de schoonheid der natuur. Wat nu op dit materiële gebied noodzakelijk is, is nog meer nodig op geestelijk terrein.

Ook dáár heeft men goede gidsen nodig, om niet te verdwalen.

Ik heb in mijn lange leven met heel wat gidsen kennis gemaakt: theologen, philosophen, psychologen, redenaars en letterkundigen, doch dikwijls ben ik in hun leiding teleurgesteld.

Ten slotte heb ik vijf gidsen leren kennen, die met grote kennis van zaken mij de goede weg hebben gewezen

Daar is vooreerst de beroemde Einstein. Hij heeft dit woord nagelaten: „Kosmische religieusiteit ligt in de extatische verwondering over de harmonie van de natuurlijke wetmatigheid, waarin zich een zó superieure Rede openbaart, dat al het zinvolle van menselijk denken en ordenen slechts een zwakke weerglans daarvan is"

Dat is een machtig woord.

Het bevestigt na zo vele eeuwen het woord dat reeds gesproken is door een Mozes en een Jesaja. De wijsheid, die in het heelal openbaar wordt, is de bron en oorzaak van alle religie. Dan volgt een niet minder beroemd man, Prof. Dr. Albert Schweitzer. Hij zegt van Jezus: „Hij is en blijft „Der Grosze Unbekannte", — we weten eigenlijk zo weinig van hem. Van de 32 jaren, die hij schijnt geleefd te hebben, zijn 30 jaren totaal onbekend, maar hij heeft iets verkondigd, dat van eeuwige waarde blijft: „De prediking van het Koninkrijk Gods".

Op hem volgt weer een ander groot man, Prof. Dr. Fr. Heiler, die het meesterlijke boek heeft geschreven: „Der Katholizismus". Hij constateert op pag. 375 „Het is een Mysteriënkult geworden" d.w.z. een eredienst, waarin een held als bij alle mysteriën-culten tot een Godheid is geworden. Jezus, de mens van Nazareth, is ná drie eeuwen in het jaar 325 op het Concilie van Nicaea tot een Godheid verklaard. De R. Katholieke Kerk leeft uit dit grote beginsel en de Hervormde Kerken hebben dit beginsel van de Moederkerk overgenomen.

De vierde goede gids is Dr. Bernard Mandeville, die ons „La fable des Abeilles" heeft nagelaten, en die daarin heeft duidelijk gemaakt, dat smart en dwaling horen bij deze aardse bedeling. Een volmaakte wereld zou zijn een „Utopia" waar niets te doen zou zijn, zoals duidelijk wordt gemaakt in het boek van Prof. Dr. Westendorp Boerma, die dit werk bespreekt in zijn „Realistische Ethiek". Tenslotte, een laatste maar voortreffelijke gids is Prof. Dr. W. Brede Kristensen, die in zijn meesterlijk werk „Symbool en Werkelijkheid" er de nadruk op legt, dat er in iedere godsdienst een „Boven-Ethisch" element wordt gevonden. Wij hebben nu eenmaal niet het recht aan de Godsidee onze maatstaven van goed en kwaad aan te leggen. Wij hebben alleen naar eigen geweten te denken en te handelen.

Al deze mannen zijn voortreffelijke gidsen op geestelijk gebied. Zij kunnen met de dichter Boutens belijden:

„Wij lichten bij met mens'lijke verklaring
Het duister voetspoor van Gods
[Openbaring."

Lochem **G. Hulsman.**

Lochem 7 Febr 1957

Hooggeachte Heer de Heer .

Ik mocht gisteren uw brief ontvangen met de vraag iets te schryven op het papier dat bygevoegd was .
Ik heb vandaag aan uw wensch trachten te voldoen .
En ,- ik hoop dat het geschrevene uw goedkeuring zal kunnen wegdragen .

De photo verleden jaar op de bruiloft
van een Kleindochter in Amsterdam
onder het déjeuner genomen
sluit ik hierby in .

en noem my met de meeste
hoogachting
uw d.w.

GEMEENTE ZANDVOORT

Aan

de Weleerwaarde Heer Ds.G. Hulsman
Emeritus Predikant

Barchemscheweg (Rusthuis "Jansen"

L A R E N bij LOCHEM.

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Onderwerp :

ZANDVOORT, 21 februari 1957.

Foto-archief.

21 FEB. 1957

Wij kwamen in het bezit van het memorandum betreffende Uw ambtsperiode in deze gemeente en de daarbij ingesloten foto.

Voor deze waardevolle bijdragen ten behoeve van ons archief, betuigen wij U gaarne onze hartelijke dank.
Coll.
P/

Burgemeester en Wethouders van ZANDVOORT,
De Burgemeester,

(get.)W.van der Werff.(l.b.)

De Secretaris,

(get.) S.K.Zonneveld.(wnd.)

Voor eensluidend afschrift
De Secretaris van Zandvoort.

618.

Lochem 23 Febr 1957

Aan het Gemeente-Bestuur van Zandvoort
Den Wel Edel Achtbaren Heer Burgemeester en Wethouders

Hooggeachte Heeren -

Het was een groote eer uw schryven te ontvangen en een dankwoord voor het portret -
Doch ,- dit portret was slechts een ,, kiekje '' genomen op een bruiloft van een Kleindochter in Amsterdam terwyl ik een speech stond voor te lezen .
Het is niet waardig om in uw archief bewaard te blyven .
Ik zend u by deze een beter portret . dat deze week genomen werd door een officieelen photograaf alhier .
Ik word 5 Maart a.s 90 jaar .
Het is echt het uiterlyk van een ouden man .
De Zandvoorders die my jong gezien hebben zouden my niet herkennen .
Maar ,- such is life .

Zeer vereerd dat u my reeds voor het kiekje een dankwoord hebt gezonden ,-
en dankbaar voor uw belangstelling ,-

noem ik my
met de meeste hoogachting
uw d.w.

BESCHIKKING:
Paraaf
Burgemeester:
Wethouder:
Wethouder:
Datum:

[signature]

Az ülésen
Ernst jöjjön
[illegible]
lenni!

В

10

-1 [illegible] 195[illegible]

Lochem, maart 1957
Huize P.W. Jansen.

L.S.,

De Platina-Bruiloft van mijn vrouw en mij op 3 maart l.l. en mijn 90ste verjaardag op 5 maart l.l. hebben veler aandacht getrokken en ons bezorgd een schat van goede woorden, bloemen en geschenken. Het is begrijpelijk, dat wij innig dankbaar zijn, voor de belangstelling, die wij hebben ondervonden.

Maar het is ondoenlijk om al die goedheid met een persoonlijk schrijven te beantwoorden. We moeten de toevlucht nemen tot een " Officiële Algemene Dankbetuiging ".

Doch het is ook al weer moeilijk, om hiervoor de juiste vorm te vinden, want de Kring van geestverwanten en belangstellenden in den lande is veel groter dan die van de naaste familieleden en speciale vrienden en deze laatsten hebben natuurlijk in de eerste plaats aan de bruiloft gedacht en daarvoor hun gelukwensen gezonden.

Het feest van de 3e maart staat dus voorop en mijn vrouw en ik brengen vóór alles dank aan allen, die die dag voor ons onvergetelijk gemaakt hebben.

Dan volgt de 5e maart, de verjaardag van de 90-jarige Prediker, die door zijn geestverwanten in het zonnetje werd gezet. Het was een weldadige hulde-betuiging van Ouderen en Jongeren uit de Gemeenten, die ik heb mogen dienen.

Als Oud-Predikant van de Hervormde Kerk en als Oud-voorganger van de Protestantenbond in Den Haag betuig ik mijn innige dank aan allen, die sympathie betuigden en in 't bijzonder aan mijn Col-

lega Ds van Lunzen van Odoorn, de Stichter en Voorzitter van de Zwingli-Bond, die de "Meditaties" heeft willen uitgeven, die bij tussenpozen de laatste vijf jaren zijn verschenen in "Het Handelsblad" en "Het Vaderland" en die waarschijnlijk mijn "Laatste Woord" zullen zijn voor de vele vrienden en vriendinnen in den lande.

Tenslotte nog een woord van dank aan de Directie van de V.P.R.O., die mij de gelegenheid heeft aangeboden de dag na het feest nog een enkel woord te zeggen!

U allen dankend en de hoop uitsprekend dat ik door deze "Overdenkingen" nog een poosje in Uw herinnering zal mogen blijven voortleven, noem ik mij Uw dankbare

G. Hulsman

Handelsblad van 15 dec. 1958

Ds. G. Hulsman overleden

Veelzijdig begaafd predikant diende met grote energie vrijzinnig protestantisme in Nederland

IN de ouderdom van ruim éénennegentig jaar is dinsdag 9 december l.l. te Lochem overleden ds. G. Hulsman, emeritus predikant van de Nederlandse Hervormde Kerk en ridder in de orde van Oranje Nassau. De begrafenis heeft vrijdag l.l. in stilte plaats gehad.

Gerrit Hulsman werd op 5 maart 1867 in de hervormde pastorie van Westmaas (de z.g. pastorie van Mastland van Cornelis Elisa van Koetsveld) geboren. Hij bezocht het gymnasium te Nijmegen en studeerde aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam.

Ds. Hulsman werd in 1892 door zijn vader te Lemele en Archem in de classis Zwolle in het ambt bevestigd. Daarna stond hij te Zandvoort, te Groningen en te Assen, waar hem in verband met zijn benoeming tot predikant-voorganger van de afdeling 's Gravenhage van de Nederlandse Protestanten Bond in 1920 eervol ontslag met de bevoegdheid van emeritus werd verleend. Elf jaar later keerde ds. Hulsman als dienstdoend predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk terug. Hij stond toen nog ruim twaalf jaar te Drempt in de classis Doetinchem, waar hem na bijna tweeënvijftig volbrachte dienstjaren op ruim zesenzeventig jarige leeftijd emeritaat werd verleend.

Ds. Hulsman was van orthodoxe huize en was in de eerste jaren van zijn ambtsbediening de rechtzinnige richting in de Nederlandse Hervormde Kerk toegedaan. Tijdens zijn ambtsbediening te Groningen schaarde hij zich echter royaal aan de zijde van de vrijzinnigen. In zijn brochure Het Ethisch beginsel en de Ethische richting heeft hij zijn nieuw standpunt verdedigd. Ds. Hulsman maakte toen een moeilijke periode door en schreef in die dagen „In de distelen en de doornen". Verder verscheen van zijn hand o.a. een handleiding bij de behandeling van de Bijbel, een christelijke geloofs- en zedeleer en enige brochures: Gebondenheid der wetenschap en vrijheid der religie, de Middaghoogte, Het liturgisch streven van onze tijd en De Vredesbeweging en de Volkerenbond.

Tijdens zijn ambtsbediening te Zandvoort werd door ds. Hulsman „Ons Huis", een diaconiehuis voor ouden van dagen gesticht. Hij was daar bestuurslid van de afdeling Haarlem van het Nederlands Bijbelgenootschap en van de Gezondheidscommissie.

Te Groningen was ds. Hulsman vele jaren voorzitter van het college van regenten van het Groene Weeshuis. Hij was lid van het classicaal bestuur van Groningen en voorzitter van de provinciale afdeling Groningen van de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. Te Groningen wist hij een fusie tot stilstand te brengen tussen de evangelischen onder leiding van prof. dr. W. Mallinckrodt en de modernen onder leiding van prof. dr. H. U. Meyboom. Daaruit is de afdeling van de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden ontstaan, die na het vertrek van ds. Hulsman een eigen voorganger kreeg. Als bestuurslid van het Groninger diaconessenhuis heeft ds. Hulsman zich ingespannen om deze inrichting op gezonde financiële basis te brengen.

Te 's Gravenhage was ds. Hulsman naast predikant-voorganger van de afdeling van de Nederlandse Protestanten Bond ook bestuurslid van de afdeling van de vereniging van Vrijzinnig Hervormden en van de religieuze kring te Voorburg. Samen met dr. Sparnaay richtte hij de federatie van de vrijzinnig godsdienstigen te Den Haag op. Verder was ds. Hulsman tijdens zijn Haagse periode lid van het hoofdbestuur van de Nederlandse Protestanten Bond en lid van de Raad voor Advies van de Volksuniversiteit.

Op hoge leeftijd nam ds Hulsman nog het initiatief tot de restauratie van de Romaanse toren te Drempt, die uit de 9e eeuw dateert. In 1939 is dit herstelde monument aan de kerkvoogdij overgedragen.

Van zijn hand verschenen vele werken, waaronder: „Karakters en Ideeën" (Studies over Tolstoi, Maeterlinck en Ibsen), „Souveniers en phantasieën" (reisherinneringen); verhandelingen over de voornaamste romantische en wijsgerige werken van Henrik Ibsen; studies over Beets, Hasebroek en Couperus; een paar kleinere dichtbundels „Ernst en Schets" en „Guy Carlisle" en bij zijn gouden ambtsjubileum een bundel meditaties „Levensvisie". Verder was ds. Hulsman medewerker aan tal van periodieken. Ds. Hulsman was lid van de Maatschappij voor Letterkunde en van het Historisch Genootschap te Utrecht.

Ds. G. Hulsman

Met ds. Hulsman is vrijdag te Barchem een predikant ten grave gedragen die de warme genegenheid, waardering en bewondering had van velen. Eenmaal overtuigd van de waarde der vrijzinnige beginselen, heeft hij zich met de vele gaven van verstand en hart die hem kenmerkten aan deze overtuiging gewijd. Voor deze beginselen bleef hij tot het laatst strijden. Nog deze herfst verscheen hij in de vergadering van de Zwingli-bond te Heerenveen waar hij bewust afscheid nam met een warm getuigenis voor het vrijzinnig christendom.